

Na szlaku kultur i tradycji Ziemi Wojsławickiej - ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego gminy Wojsławice

Projektu pn. „Na szlaku kultur i tradycji Ziemi Wojsławickiej – ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego gminy Wojsławice” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 7 „Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego”, Działania 7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne – projekty lokalne.

Zrealizowany przez Gminę Wojsławice projekt miał na celu zachowanie i zrównoważone wykorzystanie istniejącego dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego) gminy Wojsławice, prowadzące do poprawy dostępności do kultury oraz wzrostu atrakcyjności turystycznej obszaru gminy Wojsławice.

Celem głównym projektu było zachowanie, ochrona i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego Trzech Kultur Ziemi Wojsławickiej dzięki remontowi i wykorzystaniu na cele wystawiennicze i edukacyjne trzech zabytkowych budynków: Synagogi w Wojsławicach, budynku dawnego Wiejskiego Domu Kultury w Rozięcinie oraz budynku dawnej szkoły w Majdanie Ostrowskim.

Powstałe w ramach projektu: Izba Tradycji Ziemi Wojsławickiej w zabytkowej Synagodze w Wojsławicach, Ośrodek Trzech Kultur w Majdanie Ostrowskim oraz Ośrodek Dawnych Kultur i Tradycji w Rozięcinie prowadzić będą działalność paramuzealną, która uzupełni i wzbogaci ofertę gminy Wojsławice w zakresie obcowania z historią, kulturą i tradycją.

Dzięki realizacji projektu długoletnia i bogata historia Ziemi Wojsławickiej, z którą związane jest przeplatanie się tradycji i zwyczajów Trzech Kultur występujących na tym terenie: polskiej - katolickiej, ukraińskiej- prawosławnej oraz żydowskiej, zostało zachowane i odpowiednio wyeksponowane.

W ramach zadań inwestycyjnych wykonano: roboty budowlane, modernizację infrastruktury sanitarnej, zagospodarowanie terenu wokół obiektów, instalację monitoringu oraz zakup wyposażenia i multimediiów niezbędnych do prowadzenia działalności kulturalnej oraz profesjonalnego przygotowania ekspozycji stałych.

Budynek szkoły w Majdanie Ostrowskim został poddany głębokiej termomodernizacji poprzez wymianę okien i docieplenie ścian. Wykonano nowe elewacje zewnętrzne i wewnętrzne. Przebudowane zostały sanitariaty. Wyremontowany został dach i wykonano jego nowe pokrycie. W budynku szkoły w Majdanie Ostrowskim zastosowano nowoczesne ogrzewanie pomieszczeń z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii tj.: pomp ciepła. Zapewniono także dostęp do budynku osobom niepełnosprawnym. Urządzono parking i wykonano ogrodzenie całego terenu. Budynek i jego otoczenie posiadają oświetlenie i monitoring.

W Ośrodku Trzech Kultur w Majdanie Ostrowskim prowadzone będą warsztaty sztuk Trzech Kultur, w tym warsztaty malarskie, garncarskie, tkackie, plastyczne, stolarskie oraz warsztaty muzyczne, warsztaty szewskie, warsztaty ikonopisania, organizowane będą Dni Trzech Kultur, wykłady i prezentacje poświęcone tradycji kultury żydowskiej, ukraińskiej, słowiańskiej. Ośrodek będzie wykorzystany na organizację konferencji, szkoleń, eventów, spotkań i zebrań.

Drewniany budynek dawnej szkoły, a później Wiejskiego Domu Kultury w Rozięcinie został poddany generalnemu remontowi z zachowaniem jego pierwotnego kształtu i kubatury.

Jest on odzwierciedleniem dawnej wiejskiej chaty z węglową kuchnią z piecem do pieczenia chleba oraz piecami kaflowymi do ogrzewania pomieszczeń. Izby zostały wyposażone w dawne meble, sprzęty gospodarstwa domowego i tradycyjne dekoracje. Teren wokół budynku został urządzony i ogrodzony na wzór dawnego gospodarstwa wiejskiego, a dobudowana przez mieszkańców wiata z urządzeniami rolniczymi używanymi przed laty, podkreśla charakter tego miejsca.

Dlatego też przeznaczenie tego budynku na Ośrodek Dawnych Kultur i Tradycji jest doskonałym miejscem do organizacji pokazów dawnych zawodów, rękodzieła ludowego, inscenizacji dawnych obrzędów i zwyczajów, festynów etnograficznych oraz warsztatów kuchni tradycyjnej.

Budynek zabytkowej Synagogi został również poddany generalnemu remontowi. Wykonane zostały nowe elewacje zewnętrzne budynku oraz odnowione jego wnętrza. Wykonano nowe podłogi na parterze budynku, przebudowano sanitariaty, wykonano nowe schody wejściowe i zapewniono dostęp dla osób niepełnosprawnych. Zaplecze biurowo-gospodarcze zostało także odnowione. Ściana z pleksy na babińcu została wymieniona na ścianę szklaną. Wymieniono też drzwi z korytarza do Sali głównej. W budynku zastosowano nowoczesny i ekologiczny system ogrzewania pompami ciepła gruntowymi. Droga dojazdowa do synagogi i parking zostały wykonane z kostki brukowej.

Aranżacja i wyposażenie wnętrza synagogi w celu jej przystosowania na Izbę Tradycji Ziemi Wojsławickiej, to ostatni element kończący realizację projektu „Na szlaku kultur i tradycji Ziemi Wojsławickiej - ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego gminy Wojsławice”.

Ta część projektu skupiała się na organizacji wnętrza Sali głównej synagogi, gdzie przewidziano miejsce na wystawę stałą, babińca z przeznaczeniem na salę wystawowo-konferencyjną oraz punkt obsługi zwiedzających przy głównym korytarzu wejściowym.

Tematem wystawy stałej są wielokulturowe dzieje lokalnej społeczności Wojsławic. Wiodąca narracja wystawy będzie skupiona wokół trzech tradycji religijnych: katolicyzmu, prawosławiu i judaizmu, które łączy ze sobą motyw księgi, integrujący aranżację ekspozycji.

Wystawa składa się z trzech głównych warstw, wyodrębnionych w układzie przestrzennym sali: Pierwsza to Bima i Aron ha-kodesz wykonane ze współczesnych instalacji architektoniczno świetlnych, które nawiązują kształtem do podobnych obiektów historycznych; Druga to Warstwa chronologiczna wokół bimy składająca się z ośmiu pulpitych na księgi oraz dziesięciu gablot z eksponatami i tekstami; Trzecia to Obwodowa Uliczka między warstwą chronologiczną i ścianami zewnętrznymi.

W pomieszczeniu babińca wykonany został mobilny system ekspozycyjny w formie podwieszanych metalowych ekspozytorów. Przewiduje się tutaj organizację tymczasowych wystaw, prezentacji i wykładów.

Ponadto wykonany został przesuwany panel z częścią tekstową ekspozycji dotyczącą prehistorii i niski stół dla dzieci, z eksponatami podświetlanymi od dołu. Babiniec został wyposażony w 15 miękkich kostek siedzisk z wytłoczonymi literami w trzech alfabetach: łańskim, hebrajskim i cyrylicy.

W zależności od zmieniających się potrzeb, babiniec może służyć za salę warsztatową, w której mogą odbywać się zajęcia grupowe, lub salę konferencyjną. W pomieszczeniach dostępnych dla zwiedzających wykonano specjalne oświetlenie, służące do iluminacji architektury, eksponatów w gablotach oraz Bimy i Aron ha kodesz.

W organizacji wystawy wykorzystane są multimedia, takie jak projektory, ekrany projekcyjne, głośniki, ekrany dotykowe z dźwiękiem przy strefie uliczki wokół dziesięciu gablot oraz monitor nad punktem obsługi klientów.

Izba Tradycji Ziemi Wojsławickiej to obiekt, w którym w nowoczesny i ciekawy sposób będzie przekazywana historia trzech kultur dawnego miasteczka Wojsławice.

Wartość projektu: 3 967 454,44 zł.

Dofinansowanie: 2 537 478,12 zł